

הגמרא מבררת את דרשת גזירה שזה זה: **אמר ליה רב נחמן בר**
יצחק לרב הונא בריה דרב יהושע, מפני – צריך שתיבות לא יגאל'
 יהיו פנויות, וכל שנכתבו הרי זה לדרשת גזירה שזה זה. **דאי לא מפני**
 – שאם אינן פנויות, **איכא למפרך – יש לפרוך ולומר** שאין לדרשם
 בגזירה שזה ללמוד מן חרמים על מעשר, שהרי **מה לחרמים** שחמור
 דינו יותר **שכן חלים על הכל – שחרם חל אפילו אם החרימם קדשים,**
 אולם מעשר בהמה אינו חל אלא על החולין. אומרת הגמרא: **לאני**
 – אכן באמת תיבות הללו **אפנוני מפני – פנויות הן לדרשה,** שהרי
לא יאמר 'ולא יגאל' בחרמים, ויגמר – ונלמד את איסור הפדיון
 בהם **ממעשר בהמה, מה מעשר בהמה קדוש ואינו נגאל, אף**
חרמים קדושים ואינם נגאלין, ואם כן **ולא יגאל' דכתב רחמנא**
 אצל חרמים **למה לי, בהכרח לאפנוני – להפנותו לדרוש גזירה שזה,**
 וללמוד שגם מעשר בהמה אסור במכירה כמו חרמים.
 דוחה הגמרא: **איכא למפרך – יש לפרוך, ולומר שתיבות לא יגאל'**
 בחרמים נצרכות ללמדנו שאסור לפדותם, ואי אפשר ללמוד דין זה
 ממעשר בהמה, כי **מה למעשר בהמה שדינו חמור, שכן קדוש לפניו**
ולא חריו – שאם יצא התשיעי מהדיר וקרא לו 'עשירי,' וכשיצא
העשירי מהדיר קראו 'תשיעי,' ואת היוצא אחד עשר קרא 'עשירי'
 שלשתם מקודשים. ואין ללמוד ממנו לאסור פדיון בחרם, שהרי אינו
 אוסר אלא מה שהחרים לרצונו. וכיון שאי אפשר ללמוד איסור פדיון
 חרמים ממעשר בהמה, נמצא שתיבות **לא יגאל'** האמורות בחרמים
 אינם פנויות ללמד גזירה שזה מחרמים למעשר.
אלא – יש טעם אחר לכך שתיבות לא יגאל' בחרמים פנויות לדרוש
 גזירה שזה, **שלא יאמר הכתוב לא יגאל' בחרמים, ויגמר – ונלמד**
 את איסור הפדיון בהם **מכבור, מה כבוד קדוש ואינו נגאל, אף**
חרמים קדושים ואינם נגאלין, ואם כן **לא יגאל' דכתב רחמנא למה**
לי, בהכרח לאפנוני – להפנותו לדרוש גזירה שזה, וללמוד שגם
 מעשר בהמה אסור במכירה כמו חרמים.
 דוחה הגמרא: **איכא למפרך – יש לפרוך, ולומר שתיבות לא יגאל'**
 בחרמים נצרכות ללמדנו שאסור לפדותם, ואי אפשר ללמוד דין זה
 מכבור, כי **מה לכבוד שדינו חמור שכן קדושתו מרחם – מיד**
 בצאתו מרחם אמו חלה עליו חרשות כבוד, ואין ללמוד ממנו לאסור
 פדיון בחרמים, שהרי אין קדושתו מרחם. וכיון שאי אפשר ללמוד
 איסור פדיון חרמים מכבור, נמצא שתיבות **לא יגאל'** האמורות
 בחרמים אינם פנויות ללמד גזירה שזה מחרמים למעשר.
אלא – ניתן לומר שתיבות לא יגאל' האמורות במעשר בהמה, הן
 התיבות הפנויות לדרוש גזירה שזה, **שלא יאמר הכתוב לא יגאל'**
במעשר בהמה, ויגמר – וילמד מעשר בהמה שאסור למכור בגזירה
שזה 'העברה העברה' מכבור, שבשניהם נאמרה לשון העברה,
 במעשר נאמר (ויקרא כו לא) **יכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר תחת**
השקט העשירי יהיה קדש, ובכבוד נאמר (שמות גיב) יהעברת כל פטר
רקם לה, וכך נלמד, מה – כשם שבכבוד קדוש ואינו נגאל, אף
מעשר קדוש ואינו נגאל, ואם כן לא יגאל' דכתב רחמנא במעשר
בהמה למה לי, בהכרח לאפנוני – להפנותו לדרוש גזירה שזה,
 וללמוד שגם מעשר בהמה אסור במכירה כמו חרמים.
 מקשה הגמרא: **ואכתי – והרי עדיין לא יגאל' האמור במעשר נמי**
לא מפני – אינו פנוי לדרשה, דאיכא למפרך את הלימוד למעשר
 בהמה **בדפריבין לעיל את הלימוד מכבוד לחרמים, שהרי בכור דינו**
 חמור שהוא קדוש מיד בצאתו מרחם אמו, וכיון שאי אפשר ללמוד
 איסור פדיון מעשר בהמה מכבוד, נמצא שתיבות **לא יגאל'**
 האמורות במעשר בהמה אינם פנויות ללמד גזירה שזה מחרמים.
 התרצה הגמרא: **'יהעברת' האמור בכבוד קרא יתירא שזה – תיבה**
 מיותרת היא, שהרי היה די לכתוב **כל פטר רחם לי,** ולכן הוא מופנה
 לדרוש ממנו גזירה שזה 'העברה העברה' למעשר בהמה שלא יגאל,
 וכיון שלימוד זה נדרש מפסוק מופנה, אין משיבין עליו לפורכו,
 ונמצא שהנאמר **לא יגאל' במעשר מופנה ללמוד גזירה שזה**
 מחרמים לאסור בו גם מכירה.
 מקשה הגמרא: אם כך שיש ללמוד מחרמים לאסור במכירה, **בכור**
 נמי יהיה אסור במכירה, שכן **גילף – נלמדנו בגזירה שזה 'ואללה**

אבל **דכך שאינו נישום מתיים – שאר חלקי הבהמה, שאינם נשומים**
 במכירתה מתיים, כגון עורה, **לא יזור רבן עליהם, ולכן גם אם**
 הבהמה שייכת לאדם גדול הוא יכול למכור את בשרה בהבלעת
 דמיו במחיר שאר חלקיה המותרים במכירה, **וביתמי אוקמיה רבן**
אדאורייתא – ובבהמה השייכת ליתומים, שאינם יכולים לאכול את
כל בשר המעשר, משום השבת אבידה העמידו חכמים את הדבר על
 דין תורה, והתירו להם למכרו כדרכו כדי שלא יפסידו.
 הגמרא מביאה את דבריו של אמורא נוסף שסבר שמדאורייתא
 מותר למכור בשר מעשר בהמה: **ואף רב שמואל בר רב יצחק סבר**
לה להא דרבא שמדאורייתא מותר למכור מעשר בהמה לאור
 שחיטה. ומביאה הגמרא היכן מצינו סברא זו בדברי רב שמואל בר
 רב יצחק, **דאמר רב שמואל בר רב יצחק, מנין למעשר בהמה של**
יתומים שנשחט שמוכרים אותו בדרבנו, שנאמר לגבי פסולי
המוקדשין (ברעים יב טו), 'רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר
בכרפת ה' אלהיך,' ומפורש בפסוק שהברכה שיהיה לך בזה היא רק
כשתזבח ואכלת, והיינו לאחר שחיטה. איזהו דכך שאין בו בכרפה
מתיים – שאסור להנות ממנו כשהוא חי אלא לאחר שחיטה,
 כשנעשה 'בשר' **הוי אמרם זה מעשר בהמה, שהרי שאר קדשים**
 כשנפול בהם מום יכול לפדותם ולמכרם כשהם בחיים, ונמצא שיש
 לו הנאה מהם כבר בחייהם, ורק מעשר בהמה שאסור למכרו, אין
 ממנו הנאה אלא לאחר שחיטה, וההנאה המדוברת כאן היא הנאת
 מכירה, שזו היא הנאה שיש לו בבהמה מתיים, ועל הנאה זו נאמר
 שמותר להנות ממנו במכירתו אחר שחיטה, ומכאן שמן התורה יכול
 למכור.
 הגמרא חורת לרדן באיזה אופן הותרה מכירת הבשר על ידי הבלעת
 דמיו בדבר הנמכר עמו. מסתפקת הגמרא: **איבעיא לה, מהו**
להבליעו בעצמות – האם מותר לאדם גדול למכור בשר מעשר על
 ידי הבלעת דמיו במחיר העצמות שבו, שהם לא נאסרו במכירה.
 מביאה הגמרא שנים הורו בנידון זה: **רבי תימא ורבי שמעון ברי, רבי**
חד אמר מבליעו – מותר למכרו בהבלעה זו, וחד אמר אין מבליעו
אסור למכרו בהבלעה זו. ומוסיפה הגמרא: **ולא פליגי – רבי חיאי**
ורבי שמעון רבי לאור שחלקו בהוראתיהם, אלא הא – זה אסור
להבליע, אמר את הדין בדרבנא – בבשר בהמה דקה, שעצמותיה אינם
ראויים לשימוש, ואינם נמכרים, וניכר שהתשלום ניתן בעד הבשר
ולא בעד העצמות. ואילו **הא – זה שהתיר להבליע, אמר את הדין**
בבקה – בבשר בהמה גסה, שעצמותיה ראויים לעשיית כלים, וכשהם
נמכרים עם הבשר ניתן להבליע את דמי הבשר בדמיהם.
 הגמרא מבארת את הוראות האמוראים באופן נוסף: **ואיבעית**
אימא, אידי ואידי – זה וזה, היינו רבי חיאי ורבי שמעון ברי, שניהם
הורו את הדין בבהמה נטה, ולא פליגי, אלא מר בי אתריה ומר
בי אתריה – זה הורה להתיר כיון שמנהג מקומו היה לעשות כלים
מעצמות בהמה גסה, וכיון שכן הם נמכרים וניתן להבליע את דמי
הבשר במחירם, ואילו האחר הורה לאסור, כיון שמנהג מקומו היה
שלא לעשות כלים מעצמות ולא נמכרו במקום זה עצמות אפילו של
בהמה גסה, וניכר שהתשלום ניתן בעד הבשר ולא בעד העצמות.
 הגמרא שבה לבאר את מקור האיסור למכור מעשר בהמה: **גופא,**
בכבוד הוא אמר (במדבר יח ט) אף בכור שור או בכור פֶּשֶׁב או בכור
עז לא יפדה] (תפדה'), ומשמע שרק הבעלים אינם יכולים לפדות
 אותו, אבל אחר שבא לידי הכהן, הרי הוא שלו **ונמכר – ויכול**
 למכרו לאחרים כשהוא חי, ואילו **במעשר בהמה נאמר (ויקרא כו לא)**
'יהיה קדש לא יגאל, ואינו נמכר לא חי ולא שחוט ולא תם ולא
פעל מום, הרי שלא יגאל' מלמד שיש בו איסור מכירה. מבררת
 הגמרא: **מנא הני מילי, ומהיכן המשמעות שב'לא יגאל' נאמר**
 איסור מכירה. משיבה הגמרא: **אמר רב הונא אמר רב, וכן אמר**
רב דימי אמר רבי יוחנן, דין זה נלמד בגזירה שזה, נאמר (שם) לא
יגאל' במעשר בהמה, ונאמר (שם פסוק כח) לא ימכר ולא יגאל'
בחרמים – לגבי המחרים מרכושו לכהנים, מה להלן – לגבי חרמים
נאמר גם איסור מכירה עמו – יחד עם איסור גאולה, אף כאן – לגבי
 מעשר בהמה, יש גם איסור מכירה עמו.

33 במקום שאין לשון הדומה לו, שאז דורשים גזירה שזה מלשון שונה
 34 משמעותה שזה, **אָבֵל אֵיבָא דְרָמִי לִיה** – כשיש לשון דומה לו,
 35 **מְדַרְמֵי לִיה יִלְפִינן** – דורשים גזירה שזה מהלשון הדומה לו, ולא
 36 מלשון שונה, ולכן כשבאים ללמוד גזירה שזה מלשון גאולה האמור
 37 בחרמים, יש לנו יותר לדורשה למעשר בהמה שנאמר בו לשון
 38 גאולה, ולא לדורשה לבכור שנאמר בו לשון פדיה.
 39 שואלת הגמרא: **וְלִילָף** – ונלמד **בְּכוֹר** בגזירה שזה **'הַעֲבֵרָה הַעֲבֵרָה'**
 40 **מִמַּעֲשֵׂר**, שיהא אסור הבכור במכירה, **דְּהָא מַעֲשֵׂר נָמִי אֲסוּר**
 41 במכירה, שכן **גָּמַר** – נלמד בגזירה שזה **'גְּאוּלָּה גְּאוּלָּה'** **מִחֲרָמִים**.
 42 מיישבת הגמרא: **מִיעֵט דְּחִמְנָא גְּבִי חֲרָמִים** בכך שאמרה התורה
 43 (ויקרא כז כח) **'קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא'** ומשמע שדווקא **הוּא** – חרם, קדוש
 44 ואינו נמכר, **וְלֹא בְּכוֹר**, שמוותר למכרו.
 45 שואלת הגמרא: **וְאֵימָא שְׂכוּנַת הַפְּסוּק לַמַּעַט הוּא** – חרם, קדוש
 46 ואינו נמכר, **וְלֹא מַעֲשֵׂר** בהמה, ונלמד שמוותר למכור מעשר בהמה,
 47 ואם כן ניתן ללמוד לבכור שאסור במכירה. משיבה הגמרא: **מַעֲשֵׂר**
 48 **גְּאוּלָּה פְּמוֹתוֹ** – עדיף ללמוד מעשר בהמה מחרמים, כיון שבמעשר
 49 בהמה נאמר לשון **'גְּאוּלָּה'** כמו בחרמים, ואת המיעוט **מ'הוּא'** יש
 50 לדרוש לבכור שלא נאמרה בו לשון **'גְּאוּלָּה'** אלא לשון פדייה.
 51 הגמרא מביאה מקור אחר לאיסור מכירת מעשר בהמה: **רַבָּא אָמַר**,
 52 יש ללמוד את איסור מכירת מעשר בהמה מהכתוב בחרמים, שהרי
 53 **'לֹא יִגָּאֵל דְּחֲרָמִים לֹא צָרִיף לְכֹתְבוּ**, כיון שגם אם לא נכתב, הרי
 54 אין אופן שאפשר לפדות חרם, **דְּאֵיתְגַּהוּ הַיִּבְיָא** – שהרי היכן נמצאים
 55 הדברים שהוחרמו, **אִי פִי בְּעָלִים** – אם הם נמצאים בבית הבעלים,
 56 הלא **הַקְּדֻשׁ יִנְהוּ**, ואין המקדיש יכול לפדותו כרצונו, אלא צריך
 57 ליתנו לכהנים, ואילו **אִי פִי כֹהֵן** – אם הם נמצאים בבית הכהן, חולין
 58 יִנְהוּ – הרי הם כבר חולין, ואין צורך לפדותם, אלא הכהן מוכרם
 59 למי שירצה, **דְּתִנְיָא בְּרִייתָא** (תוספתא ערכין פ"ד ה"א), **חֲרָמִים, כֹּל זְמַן**
 60 **שְׁהֵן בְּבֵית פְּעָלִים, הָרִי הֵן פְּתַקְדֵּשׁ לְכָל דְּבִרְיָהֶם, שְׁנֵאמַר** (ויקרא כז
 61 כח) **'כֹּל חֲרָם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לָהּ, נִתְּנָן לְכֹהֵן, הָרִי הֵן כְּחוּלִין**
 62 **לְכָל דְּבִרְיָהֶם, שְׁנֵאמַר** (במדבר יח יד) **'כֹּל חֲרָם בִּישְׂרָאֵל לָךְ יִהְיֶה,**
 63 **וּמִשְׁמַע שִׁנְתָּנוּ לְכֹהֵן לְהַיּוֹת בְּרִשְׁוֹתוֹ כְּשֵׁאֵר מִמוֹנוֹ, וְהָרִי הֵם כְּחוּלִין,**
 64 **וְאִם כֵּן לֹא**

1 **גְּאוּלָּה' מִחֲרָמִים**, ואף שלא נאמר בבכור לשון גאולה, הרי כתוב בו
 2 (במדבר יח יד) **'לא תפדה'** ופדיה היינו גאולה. מתרצת הגמרא: **דְּמַעֲשֵׂר**
 3 **מִפְּנֵי** – לא יגאל' האמור במעשר הרי הוא מופנה, וניתן לדרשו
 4 בגזירה שזה מחרמים, ואילו **'לא יגאל'** **דְּבְּכוֹר לֹא מִפְּנֵי** – אינו מופנה
 5 לדרוש גזירה שזה, כיון שהוא נצרך ללמד על עצמו איסור פדיה
 6 בבכור, וכמו כן ללמד בגזירה שזה לאסור פדיה במעשר בהמה, ולכן
 7 אי אפשר לדרשו בגזירה שזה מחרמים לאסור מכירת בכור.
 8 שואלת הגמרא: **וּמֵאֵי הָיוּת** – ומה ראית לומר **ד'לֹא תִפְדֶּה' דְּבְּכוֹר**
 9 **נִצְרָךְ לְגוּפִיה** – ללמד שאסור לפדות את הבכור עצמו, ואינו פנוי
 10 לדרשה, **וְדַמַּעֲשֵׂר לְאִפְּנוּיָא** – ואילו הלא יגאל' האמור במעשר
 11 בהמה הוא מופנה לדרשו בגזירה שזה מחרמים, **וְאֵימָא** – ואולי
 12 תאמר להיפך, **דְּמַעֲשֵׂר לְגוּפִיה** – שהלא יגאל' האמור במעשר
 13 בהמה נצרך ללמד שאסור לפדות את המעשר עצמו, וגם ללמד
 14 לאסור מכירה בבכור בגזירה שזה של **'הַעֲבֵרָה הַעֲבֵרָה'**, ואילו
 15 **דְּבְּכוֹר לְאִפְּנוּיָא** – הלא תפדה' האמור בבכור הוא מופנה לדרשו
 16 בגזירה שזה מחרמים, ולאסרו במכירה.
 17 משיבה הגמרא: **דְּנִין לְלַמּוּד גְּזִירָה שׁוּה שֶׁל לִשׁוֹן 'גְּאוּלָּה'** האמור
 18 במעשר בהמה מלשון **'גְּאוּלָּה'** הדומה לו, האמור בחרמים, **וְאֵינן דְּנִין**
 19 **לִשׁוֹן 'פְּדִיָּיה'** האמור בבכור מלשון **'גְּאוּלָּה'**.
 20 שואלת הגמרא: **מֵאֵי נִפְקָא מִנְּהָ – מַה הַחִילוּק בֵּין הַלְּשׁוֹנוֹת, וְהָרִי**
 21 **מִשְׁמַעוֹתָם שׁוּה, וְלִמָּה עֲדִיף לְלַמּוּד גְּזִירָה שׁוּה מִלִּשְׁוֹן גְּאוּלָּה לְלִשְׁוֹן**
 22 **גְּאוּלָּה יוֹתֵר מֵאֲשֵׁר לְלִשְׁוֹן פְּדִיָּה, הָא תִּנְא דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל** – והרי
 23 שנו בבית מדרשו של רבי ישמעאל ללמוד גזירה שזה בין שני פסוקים
 24 האמורים בענין נגעי בתיים, שבפסוק אחד כתוב **'וְשָׁב הַכֹּהֵן'** (ויקרא יד
 25 טז) ובפסוק שני כתוב **'וְכָא הַכֹּהֵן'** (שם פסוק מז) ודורשים גזירה שזה
 26 מתיבת **'שב'** לתיבת **'בא'**, ואף שהתיבות אינן דומות כלל, כיון
 27 משמעותם שזה כיון שזו **היא שִׁיבָה זֹו היא פִּיאָה** – שיבה וביאה
 28 שניהם עניינם שהכהן הולך מביתו לבית המנוגע, הרי שלומדים
 29 גזירה שזה בין שתי לשונות שונים משמעותם שזה, ולמה לא נלמד
 30 גזירה שזה בין לשון פדיה לגאולה, והרי שניהם משמעותם פדיה.
 31 מיישבת הגמרא: **הֲנֵי מִלֵּי** – דברים אלו שניתן ללמוד גזירה שזה אף
 32 כאשר התיבות אינן שוות, אינם אלא **הֵיבָא דְּלִיבָא דְּרָמִי לִיה** –

אגרות קודש

בי"ה, ה' טבת, תשי"ט
 ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו, בו כותב אשר לפעמים פוחד הוא מברק וכיו"ב.

הנה ילמוד בעל פה איזה פרקים משניות ולפחות פרק אחד תניא, ומזמן לזמן יחזור עליו בהלכו
 ברחוב וכיו"ב וכיוון שבמוחו יהיו חקוקים דברי תורתנו הנתונה מהשי"ת בורא העולם, יתוסף עי"ז
 בברכות השם יתברך ושמירתו בכל עניניו.

במ"ש שיש לו קישורים בלימוד התניא וכיו"ב, יבקש את הר"מ והמשפיע שלו בחסידות שיפרש לו
 העניינים בהם מתקשה.

והעיקר אשר ילמוד בהתמדה ושקידה מתאים לסדרי הישיבה ולהוראות המורים שלו, ואז יצלח.

בטח יודע מהתקנה לאמר השיעור תהלים חדשי בכל יום אחר תפלת השחר, וישמור על זה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
 מזכיר

44 **כָּל דָּבָר הוּא** – וכי אין זה קל וחומר, שמעשר אינו נפדה לאחר
 45 שחיטה, והרי יש ללמוד כך, ומה **מַחֲיִים דְּאֵלִים לְמִיתָפְס פְּדִינֵנוּ לֹא**
 46 **מִיִּפְרִיק** – אם בהיותו בחיים כשקדושתו חזקה, ויכולה לתפוס את
 47 דמיו, מכל מקום אינו נפדה, **לְאַחַר שְׁחִיטָה דְּלֹא אֵלִים לְמִיתָפְס**
 48 **פְּדִינֵנוּ מִיִּפְרִיק** – וכי לאחר שחיטה שאין קדושתו חזקה, ואין הדמים
 49 נתפסים בה, האם נאמר שיוכל לפדותו, **אֲלֵא**, כיון שמעשר אינו
 50 נפדה מחיים, ודאי שאינו נפדה לאחר שחיטה, ואם כן **שְׁמַע מִיָּנָה**
 51 שהאיסור **לֹא יִגָּאֵל** שנאמר על אחר שחיטה הוא **לֹא יִמָּכֵר הוּא** –
 52 על מכירתו נאמר ולא על פדיונו.
 53 מקשה הגמרא: אם כן שהאיסור **לֹא יִגָּאֵל** משמעו על מכירת
 54 המעשר ולא על פדיונו, למה כתבה התורה **לֹא יִגָּאֵל, וְלִכְתּוּב**
 55 **רְחֻמָּנָא לֹא יִמָּכֵר**. מתרצת הגמרא: **אִי קָתֵב רְחֻמָּנָא לֹא יִמָּכֵר,**
 56 **הֵוָה אֲמִינָא אִיִּדְבַּנְי הוּא דְּלֹא מוֹדְבֵן** – שהאיסור הוא רק שלא
 57 למכרו ומשום דְּקָא עֵבִיד עוֹבְדֵין דְּחֹל – שהוא עושה במעשר
 58 מעשה חולין, **אֲכָל אִיִּפְרוּקֵי מִיִּפְרִיק** – לענין פדיון ניתן יהיה לפדותו,
 59 **דְּהָא עֵיילֵי דְּמִי לְהַקְדֵּשׁ** – משום שדמיו נתפסים בקדושתו והולכים
 60 להקדש. **לְהִכִּי קָתֵב רְחֻמָּנָא** את האיסור בלשון **לֹא יִגָּאֵל**, כדי
 61 ללמד דְּלֹא אִיִּדְבַּנְי מוֹדְבֵן **לֹא אִיִּפְרוּקֵי מִיִּפְרִיק** – שאסור למכרו
 62 ואסור אף לפדותו.

משנה

63 משנתינו עוסקת בדיון בכור בעל מום למי הוא מותר באכילה: **בֵּית**
 64 **שְׁמַאי אומרים, לֹא יִמָּנָה** [ו-יחזקון] **יִשְׂרָאֵל עִם הַכֹּהֵן לְכַבֹּד** בעל
 65 מום לאוכלו עמו, **וּבֵית הֵלֵל מְתִירִין** למנות ישראל לאכול מן
 66 הבכור **וְאִפִּילוּ עוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים**.
 67

גמרא

68 הגמרא מבארת שדעת בית הלל כפי שהובאה במשנה היא כשיטת
 69 רבי עקיבא. שואלת הגמרא: **מִתְּנִיתִין** שאמרה שלפי בית הלל מותר
 70 להאכיל את הבכור אפילו לעובד כוכבים מְנִי. משיבה הגמרא: **רַבִּי**
 71 **עֲקִיבָא** היא, **דְּתֵנִיא, כְּבוֹד אֵין נִמְנִין עֲלֵיו** לאוכלו **אֲלֵא חֲבוּרָה**
 72 **שְׂבוּקָה בְּהֵינִים דְּבָרֵי בֵּית שְׁמַאי, וּבֵית הֵלֵל אומרים, יבולים**
 73 להימנות עליו לאוכלו **אִפִּילוּ יָרִים, וְרַבִּי עֲקִיבָא מְתִיר** לדעת בית
 74 הלל **אִפִּילוּ לְעוֹבְדֵי בּוֹכְבִּים**.
 75 הגמרא מבררת את טעמי המחלוקת. שואלת הגמרא: **מָאֵי מַעְמָא**
 76 **דְּבֵית שְׁמַאי** שאסרו לישראל לאכול מבשר הבכור. משיבה הגמרא:
 77 **דְּכִתִּיב (במדבר יח יח) לגבי בשר בכורות שור כשב ועז ויבִשְׂרָם יְהִיה**
 78 **לְךָ וְגו'** כְּחוּזָה הַתְּנוּפָה וּבְשׁוֹק הִזְמִין לְךָ יְהִיה, ומחיקש זה של בכור
 79 לחוזה ושוק יש ללמוד מֵה הַתָּם בחוזה ושוק **בְּהֵינִים אֵין** – אוכלים
 80 אותם אך **יִשְׂרָאֵל לֹא** – אינם אוכלים אותם, כמו שנאמר (ויקרא יד)
 81 **לאהרן ובניו יֵאָתָּה חוּזָה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹאכְלוּ בְּמִקּוֹם**
 82 **טָהוֹר אֹתָהּ וּבְנִיךָ וּבְנֵיךָ אֹתָהּ** ומשמע שאין זרים אוכלים אותם, **אֲפֵ**
 83 **הָא** בבכור **בְּהֵינִים אֵין יִשְׂרָאֵל לֹא**.
 84

1 **יִגָּאֵל דְּכִתִּב רְחֻמָּנָא** בחרמים **לְמַה לִּי, אִם אֵינוֹ עֲנִין** – אם אינו נצרך
 2 **לְחַרְמִים, תִּנְהוּ עֲנִין לְמַעַשׂר** – תלמד ממנו לאסור מכירת מעשר
 3 בהמה.

4 שואלת הגמרא: מנין שיש ללמוד ממנו לאסור מכירת מעשר בהמה,
 5 **אִימָא** – אולי אמור **תִּנְהוּ עֲנִין לְכַבֹּד** – ללמוד ממנו לאסור מכירת
 6 בכור. משיבה הגמרא: **מַעַשְׂר גְּאוּלָּה כְּמוֹתוֹ** – עדיף ללמוד מעשר
 7 בהמה מחרמים, יותר מאשר בכור, כיון שבמעשר בהמה נאמר לשון
 8 'גאולה' כמו בחרמים.

9 הגמרא מביאה טעם נוסף לאיסור מכירת מעשר בהמה: **רַב אִשִּׁי**
 10 **אָמַר, יֵשׁ לְלַמּוּד אֵת אִיסוֹר מְכִירַת מַעַשְׂר בַּהֲמָה מִזְכָּתוּב בּוּ, לֹא**
 11 **יִגָּאֵל דְּמַעַשְׂר** – האמור במעשר בהמה, ומשמעו **לֹא יִמָּכֵר הוּא**.

12 **אָמַר רַב אִשִּׁי, מָנָא אֲמִינָא לָהּ** לומר דבר זה, **דְּכִתִּיב לְגַבֵּי הַמְּמִיר**
 13 **מַעַשְׂר בַּהֲמָה עַל בַּהֲמָה אַחֲרַת (ויקרא כו א) 'וְהָיָה הוּא וְתַמּוּרְתוֹ יְהִיה**
 14 **קוֹדֵשׁ לֹא יִגָּאֵל,** ומשמעו שקדושתו נתפסת על בהמה אחרת, ואינו
 15 יכול לפדות לא את המעשר ולא את תמורתו, ויש ללמוד מפסוק זה,
 16 **אִימְתֵי עוֹשֶׂה תַמּוּרָה** – מתי חלה תמורת מעשר על בהמת חולין, רק
 17 **מִחַיִּים, שֶׁאִזּוּ הִיא בְּקִדּוּשְׁתָּהּ הַחֲמוּרָה,** ואם כן הוא הדין לענין איסור
 18 גאולתו, **אִימְתֵי אֵינוֹ נִגָּאֵל** – מתי אסור לגאול מעשר בהמה, רק
 19 **מִחַיִּים, שְׁקִדּוּשַׁת הַבַּהֲמָה חֲמוּרָה, הָא לְאַחַר שְׁחִיטָה שְׁהוּקְלְשָׁה**
 20 **קִדּוּשְׁתָּהּ, נִגָּאֵל** – מותר לגאלו, ואם נאמר שהפסוק **לֹא יִגָּאֵל** מדבר
 21 על פדיון, שאחר שחיטה הוא חל, ודמי הפדיון נתפסים בקדושת
 22 המעשר, קשה, איך פודים אותו לאחר שחיטה, **הָא בְּעֵי הַעֲמָרָה**
 23 **וְהַעֲרָבָה** – והרי כשפודים בהמה צריך הכהן להעריכה כשהיא
 24 עומדת על רגליה, וכיון שנשחטה איך יפדוה. **אֲלֵא, שְׁמַע מִיָּנָה**
 25 **שִׁלָּא יִגָּאֵל** האמור במעשר בהמה אין משמעו שאסור לפדותו, ואין
 26 קדושתו תופסת את דמיו, אלא **לֹא יִמָּכֵר הוּא**.

27 מקשה הגמרא: **הִנֵּיחָא לְמָאן דְּאָמַר קְדָשֵׁי מוֹבַח הִיוּ בְּכֻלָּל הַעֲמָרָה**
 28 **וְהַעֲרָבָה** – שהצורך בהעמדה והערכה הוא גם לפדיון קדשים
 29 העומדים להקרבה, ואם כן שייך איסור **לֹא יִגָּאֵל** במעשר בהמה,
 30 **אֲלֵא לְמָאן דְּאָמַר קְדָשֵׁי מוֹבַח לֹא הִיוּ בְּכֻלָּל חַיִּיב הַעֲמָרָה**
 31 **וְהַעֲרָבָה, מָאֵי אִיבָא לְמִימַר** – איך נבאר למה הוצרכה התורה לומר
 32 איסור **לֹא יִגָּאֵל** במעשר בהמה. מתרצת הגמרא: **אֲנִן הִכִּי קְאָמְרִינֵן**
 33 – כך כוונתנו לומר, **מִי אִיבָא דְּמַחֲיִים לֹא מִיִּפְרִיק וְלְאַחַר שְׁחִיטָה**
 34 **מִיִּפְרִיק** – וכי יש דבר שבהיותו בחיים אינו נפדה ואחר שנשחט ניתן
 35 לפדותו, וכיון שמעשר אינו נפדה מחיים, ודאי שאינו נפדה לאחר
 36 שחיטה, ובהכרח שהאיסור **לֹא יִגָּאֵל** שנאמר על אחר שחיטה הוא
 37 על מכירתו ולא על פדיונו.

38 מקשה הגמרא: **אֲלֵמָה לֹא** – וכי למה לא נחלק בין פדיותו מחיים
 39 ולאחר מיתה, והרי יש לומר שרק **מִחַיִּים דְּאֵלִימָא קְדוּשְׁתֵּיהּ לֹא**
 40 **מִיִּפְרִיק** – כיון שקדושתו חזקה, אינו נפדה, אבל **לְאַחַר שְׁחִיטָה**
 41 **דְּאֵקִיל לִיה קְדוּשְׁתֵּיהּ מִיִּפְרִיק** – כיון שהוקלשה קדושתו, חל בו
 42 פדיון. וכיון שיש בו פדיון אחר שחיטה הרי ניתן להעמיד שהלאו של
 43 **לֹא יִגָּאֵל** נאמר לאסור פדיון ולא על מכירה. מתרצת הגמרא: **לֹא**

המשך ביאור למס' בכורות ליום חמישי עמ' ב

5 בברייתא שאינו נמכר לא חי ולא שחוט. ומבאר רבא את חילוקי
 6 הדינים, דְּכָר הַנִּישׁוּם מִחַיִּים, כגון הבשר, עליו גִּזְוֵר רַבְּנֵן שלא
 7 למכור גם **לְאַחַר שְׁחִיטָה, אֲמַטו** – מחמת האיסור למכרה **לְפָנֵי**
 8 **שְׁחִיטָה, אֲמַטו** – מחמת האיסור למכרה **לְפָנֵי שְׁחִיטָה,** כמו ששנינו

1 מעשר בהמה, **אִימְתֵי אֵינוֹ נִגָּאֵל** – מתי אסור למכור מעשר בהמה,
 2 רק **מִחַיִּים, הָא לְאַחַר שְׁחִיטָה נִגָּאֵל,** שמוותר למכור את בשרה,
 3 וזה מדאורייתא, **וְרַבְּנֵן (התנאים) דְּגִזְוֵרוּ** שלא למכרה גם **לְאַחַר**
 4 **שְׁחִיטָה אֲמַטו** – מחמת האיסור למכרה **לְפָנֵי שְׁחִיטָה,** כמו ששנינו